

Dokumentin versiot

- [Viitetiedot](#)
- [På svenska](#)

Annettu Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 2001

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuspienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 19 päivänä elokuuta 1994 annetun terveydensuojelulain (763/1994) 21 §:n nojalla:

1 §

Asetuksen soveltamisala

Tällä asetuksella säädetään laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista sellaiselle terveydensuojelulain 16 §:n mukaiselle talousvedelle, jota

- 1) talousvettä toimittava laitos toimittaa käytettäväksi vähemmän kuin 10 m³ päivässä taikka alle 50 henkilön tarpeisiin; tai
- 2) käytetään elintarvikealan yrityksessä, johon talousveden laadunvalvonnassa ja valvontatutkimuksissa ei kunnan terveydensuojeluviranomaisen päätöksen nojalla sovelleta talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (461/2000) vaatimuksia; tai
- 3) yksittäiset taloudet käyttävät omaan vedenhankintaansa (talousvesikaivo).

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *veden käyttäjällä* henkilöä, kiinteistöä tai laitosta, jolle talousvettä toimitetaan, tai joka itse hankkii talousveden käyttöönsä;
- 2) *vedenkäyttölaitteilla* astianpesukoneita, keittämiä ja muita vastaavia laitteita, joissa käytetään talousvettä; sekä

3) *kiinteistön omilla laitteilla* talousvettä toimittavan laitoksen vesijohtoon liitetyn kiinteistön vesijohtoja laitteineen liittymiskohtaan saakka sekä yksittäisen talouden tai elintarvikealan yrityksen omaan vedenhankintaan käyttämiä laitteita vedenottamosta käyttöpisteeseen saakka.

3 §

Talousveden laatuvaatimukset

Talousvedessä ei saa olla pieneliöitä, loisia tai mitään aineita sellaisia määriä, joista voi olla haittaa ihmisen terveydelle. Talousveden laatuvaatimukset on esitetty tämän asetuksen liitteen I taulukoissa 1 ja 2. Talousveden on oltava myös muuten käyttötarkoitukseensa soveltuvaa, eikä se saa aiheuttaa haitallista syöpymistä tai haitallisten saostumien muodostumista vesijohdoissa, kiinteistön omissa laitteissa taikka vedenkäyttölaitteissa. Veden käyttökelpoisuuteen perustuvat laatusuositukset ovat liitteen I taulukossa 3.

4 §

Vaatimusten täyttymiskohta ja vastuu vaatimusten täyttymisestä

Laatuvaatimukset koskevat talousvettä toimittavan laitoksen jakeluverkossa toimittamaa vettä siinä kohdassa, jossa vesi otetaan käyttäjän vesihanasta. Yksittäisten kotitalouksien itse hankkiman talousveden on täytettävä laatuvaatimukset siinä kohdassa, jossa vesi otetaan vesihanasta, tai vesihanan puuttuessa talousvesikaivosta. Elintarvikealan yrityksessä käytettävän veden on täytettävä laatuvaatimukset siinä kohdassa, jossa vesi käytetään.

Talousvettä toimittava laitos on vastuussa laatuvaatimusten täyttymisestä kiinteistön vesijohdon liittämiskohtaan saakka. Yksittäiset kotitaloudet ja elintarvikealan yritykset vastaavat itse hankkimansa talousveden laadusta ja veden hankintaan käytettävästä järjestelmästä.

5 §

Talousveden laadun säännöllinen valvonta

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on valvottava tämän asetuksen 1 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua talousvettä säännöllisin tutkimuksin. Tutkimusten tiheys on talousveden laadusta ja käyttäjämäärästä, tuotettavan veden määrästä tai elintarvikealan yrityksen toiminnan luonteesta riippuen yhdestä kerrasta vuodessa yhteen kertaan kolmessa vuodessa. Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi määrätä tutkimuksen tehtäväksi tätä tiheämminkin, jos se talousveden laadusta johtuvista syistä on ilmeisen tarpeen.

Säännöllisissä tutkimuksissa talousvedestä on tehtävä vähintään liitteessä II mainittujen muuttujien määritykset. Tämän lisäksi terveydensuojeluviranomainen voi määrätä säännöllisesti tai kertaluonteisesti tehtäväksi myös muita liitteessä I mainittujen muuttujien määrityksiä, jos on perusteltua syytä epäillä niitä esiintyvän talousvedessä haitallisessa määrin. Erityistapauksissa terveydensuojeluviranomainen voi määrätä tehtäväksi myös liitteessä I mainitsemattomien muuttujien määrityksiä.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen velvoitteet

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on tarkistettava 5 §:ssä tarkoitetuista valvontatutkimustuloksista tiedon saatuaan täyttääkö talousvesi tämän asetuksen vaatimukset ja tarvittaessa ryhdyttävä terveydensuojelulain mukaisiin toimenpiteisiin mahdollisen terveyshaitan poistamiseksi.

Terveydelliset laatuvaatimukset

Jos talousvesi ei täytä liitteen I taulukossa 1 esitettyjä mikrobiologisia laatuvaatimuksia uusintatutkimuksella varmistettunakaan, taikka jos vedessä esiintyy muita pieneliöitä tai loisia terveydelle haitallisessa määrin, kunnan terveydensuojeluviranomaisen on yhdessä talousveden toimittajan kanssa selvitettävä syy tähän ja terveydensuojelulain 20 §:n nojalla määrättävä veden toimittaja pikaisesti korjaamaan tilanne. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on viipymättä annettava veden käyttäjille tarpeellisia neuvoja ja ohjeita terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Jos talousvesi ei täytä liitteen I taulukossa 2 esitettyjä kemiallisia laatuvaatimuksia uusintatutkimuksella varmistettunakaan, tai vedessä on todettu esiintyvän terveydelle haitallisia muita aineita, kunnan terveydensuojeluviranomaisen on yhdessä talousveden toimittajan kanssa selvitettävä syy tähän ja ratkaistava, tarvitaanko välittömiä toimenpiteitä veden laadun korjaamiseksi laatuvaatimukset täyttäväksi. Jos enimmäispitoisuuden ylittymisestä aiheutuu terveyshaittaa veden käyttäjille, kunnan terveydensuojeluviranomaisen on annettava terveydensuojelulain 20 §:n nojalla veden toimittajalle määräys pikaisista toimenpiteistä tilanteen korjaamiseksi. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on viipymättä annettava veden käyttäjille tarpeellisia neuvoja ja ohjeita terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Jos laatuvaatimusten täyttymättömyys aiheutuu kiinteistön omista laitteista, eikä tämän asetuksen 1 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettun talousveden laadun voida katsoa olevan tähän syynä, kunnan terveydensuojeluviranomaisen on määrättävä kiinteistön omistaja ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin terveyshaitan poistamiseksi ja annettava veden käyttäjille tarvittavat ohjeet terveyshaittojen välttämiseksi.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on ilmoitettava välittömästi lääninhallitukselle niistä 5 §:ssä tarkoitettujen valvontatutkimusten tuloksista, jotka eivät täytä laatuvaatimuksia.

Laatusuosituks

Jos talousvesi ei täytä liitteen I taulukon 3 mukaisia laatusuosituksia, kunnan terveydensuojeluviranomaisen on selvitettävä, liittyykö laatusuosituksista poikkeamiseen terveyshaittoja. Jos poikkeamiseen voi liittyä terveyshaittoja, kunnan terveydensuojeluviranomaisen on annettava määräys korjaustoimenpiteisiin ryhtymisestä.

Veden käyttäjille on tiedotettava laatusuosituksista poikkeamisista ja niiden merkityksestä riippumatta siitä, liittyykö poikkeamisiin terveyshaittoja.

7 §

Yksittäisten talousvesikaivojen veden laadun valvonta

Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi määrätä 1 §:n 3 kohdassa tarkoitetun yksittäisen kaivon veden tutkittavaksi, jos on syytä epäillä veden aiheuttavan terveyshaittaa.

Tutkimuksen tulee sisältää liitteessä II mainittujen muuttujien määritykset, ellei ole perusteltua syytä jättää joitakin niistä määrittämättä. Liitteessä II mainittujen muuttujien määritysten lisäksi muita liitteessä I lueteltuja muuttujia koskeva määräitys on tehtävä, jos on perusteltua syytä epäillä niitä esiintyvän talousvedessä terveydelle haitallisessa määrin. Erityistapauksissa terveydensuojeluviranomainen voi määrätä tehtäväksi myös liitteessä I mainitsemattomien muuttujien määrityksiä.

Jos talousvesi ei täytä liitteen I taulukoissa esitettyjä terveydellisiä laatuvaatimuksia tai laatusuosituksia uusintatutkimuksella varmistettunakaan, kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee tiedottaa veden käyttäjille laatuvaatimusten ja -suositusten ylityksistä ja talousveden tällöin mahdollisesti aiheuttamista terveyshaitoista. Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi antaa talousvesikaivon veden valvontaa, puhdistusta ja käyttöä koskevia määräyksiä talousvedestä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

8 §

Raakaveden, veden käsittelyn, veden käsittelylaitteiden ja -materiaalien laadun varmistaminen

Tämän asetuksen 1 §:n 1 kohdassa tarkoitetun talousvettä toimittavan laitoksen on riittävästi tarkkailtava toimittamansa veden laatua. Talousveden valmistukseen käytettävän veden käsittelyn tulee olla raakaveden laatuun nähden riittävän tehokasta. Jos vettä käsitellään, käyttötarkkailuun tulee sisältyä riittävä raakaveden laadun seuranta veden käsittelyn asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Talousveden käsittelyssä tai jakelussa käytetyistä materiaaleista ei saa joutua talousveteen epäpuhtauksia siinä määrin, että ne saattavat aiheuttaa terveyshaittaa veden käyttäjille.

Talousveden valmistuksessa käytettävien aineiden on täytettävä vähintään SFS-EN-standardien mukaiset vaatimukset. Ellei aineelle ole vahvistettua standardia, aineen on oltava ominaisuuksiltaan sellaista, että aineen käytöstä ei aiheudu terveyshaittaa veden käyttäjille.

9 §

Erityistilanteet

Epäilyssä tai todetussa talousveden saastumistilanteessa kunnan terveydensuojeluviranomainen voi määrätä määritettäväksi myös muita kuin liitteessä II mainittuja muuttujia ja tehtäväksi määrittäviä tiheämmin, kuin mitä 5 §:ssä säädetään.

10 §

Määrittäminen

Valvontatutkimuksissa on käytettävä SFS-EN-standardien tai SFS-standardien mukaisia määrittämenetelmiä tai niiden puuttuessa ISO-standardien mukaisia määrittämenetelmiä. Valvontatutkimuksissa voidaan käyttää myös sellaisia menetelmiä, jotka määrittästarkkuudeltaan ja luotettavuudeltaan vastaavat vähintään SFS-EN-standardien, SFS-standardien tai ISO-standardien mukaisia menetelmiä. Määrittämenetelmä on ilmoitettava tulosten ilmoittamisen yhteydessä.

11 §

Tiedottaminen

Tämän asetuksen 1 §:n kohdan 1 mukaisen talousvettä toimittavan laitoksen on tiedotettava veden käyttäjille toimittamansa veden laadusta.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on huolehdittava, että vettä omaan käyttöönsä hankkivat taloudet ja elintarvikealan yritykset saavat riittävästi tietoa alueensa talousveden laadusta, siihen mahdollisesti liittyvistä terveyshaitoista sekä terveyshaittojen poistamismahdollisuuksista.

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2001. Tällä asetuksella kumotaan 27 päivänä lokakuuta 1994 pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annettu sosiaali- ja terveysministeriön päätös (953/1994).

13 §

Siirtymäsäännös

Talousveden laatu ja sen valvonta on saatettava tämän asetuksen mukaiseksi 25 joulukuuta 2003 mennessä.

Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 2001

Peruspalveluministeri
Osmo Soininvaara

Ylitarkastaja
Jari Keinänen